

عدم تمکین بانکها از بانک مرکزی

[ad_1]

به گزارش تراز ، امروز، پایان زمانی که است بانک مرکزی برای بخش سود برخی تسهیلات بانکی در نظر گرفته بود. یک ماه و ۱۰ روز پیش بانک مرکزی بخشنامه‌ای را به هشت بانک ابلاغ کرد که براساس آن باید سود تسهیلات حداکثر تا سقف ۲۵ میلیون تومان، با وجود شرایطی که بانک مرکزی در نظر گرفته است، بخشیده می‌شد. بانک مرکزی گفته بود این سود، با وجود تقاضای بدهکار و واریز اصل بدهی تا ۳۱ خرداد سال جاری (یعنی امروز)، فقط برای «مانده مطالبات تسهیلات اعطایی یارانه‌ای مورد حمایت دولت، حوادث غیرمترقبه و مسکن روستایی» و «مانده مطالبات امهال‌شده آسیب‌دیدگان ناشی از حوادث غیرمترقبه» بخشیده شود.

به گفته روابط عمومی بانک مرکزی، این بخشودگی فقط مشمول بدهکاران بانکهای ملی ایران، سپه، کشاورزی، تجارت، صادرات ایران، ملت، رفاه کارگران و توسعه صادرات ایران می‌شد. کارشناسان می‌گویند تصمیم این بخشنامه به دو دلیل گرفته شده است؛ نخست کاهش مطالبات معوق بانکی و دیگر افزایش قدرت وام‌دهی بانکها. با این حال خبرهای رسیده به «شرق» از سرکشی برخی از بانکها از این بخشنامه بانک مرکزی حکایت دارد. شنیده‌های «شرق» حاکی از این است که پاسخ افرادی که برای استفاده از این فرصت به شعب مراجعه کرده‌اند، «کاغذپاره» خواندن این بخشنامه بوده است. هرچند این نخستین بار نیست که شعب و برخی بانکها از دستورالعمل‌های بانک مرکزی سرپیچی می‌کنند؛ نمونه‌های دیگرش ابلاغیه‌های بانک مرکزی درباره نرخ سود بانکی یا «یارا کارت» است؛ اما چرا بانکها می‌توانند از بخشنامه بانک مرکزی سرپیچی کنند؟ به پشتوانه کدام قدرت؟ بانک مرکزی تا چه اندازه از این رفتار شعب باخبر است؟ و در نهایت چه خواهد شد؟

«شرق» این پرسشها را از پویا جبل‌عاملی و هادی حق‌شناس، کارشناس اقتصادی، پرسیده است. جبل‌عاملی معتقد است بانک مرکزی در حوزه‌هایی که نباید، وارد می‌شود و برای بانک به‌عنوان یک بنگاه اقتصادی، بدون در نظر گرفتن سود و زیان آن تعیین تکلیف می‌کند؛ این بخشنامه‌ها اجرا نمی‌شوند، چون از ابتدا نباید تصویب می‌شدند. از سوی دیگر

حقوقشناس معتقد است شعب دیگر دیر یا زود ناچارند این بخشنامه‌ها را اجرائی کنند و در میان مدت بانک مرکزی به خواسته‌اش می‌رسد و همواره این مقاومت‌ها وجود داشته است.

پویا جبل‌عاملی به «شرق» می‌گوید: «بانک مرکزی مشروعیت دخالت در بیزینس یک بانک را ندارد؛ درست است که در شورای پول و اعتبار قوانین و آیین‌نامه‌هایی تصویب می‌شود تا بانک‌ها را مجبور به تبعیت از بانک مرکزی کنند اما این وضعیت در هیچ کجای جهان وجود ندارد که بانک مرکزی یک کشور بخواهد در بیزینس بانک‌ها مداخله کند و حتی بخواهد نرخ سود بانک را تعیین کند که در ایران امروز طبیعی تلقی می‌شود».

به گفته این اقتصاددان، به هر حال اگر بانک نمی‌تواند چنین آیین‌نامه‌ای را اجرا کند، به شکل صوری نشان می‌دهند که این کار را می‌کنند اما چون ضد کسب‌وکاری است که بانک انجام می‌دهد، خب، اجرائش نمی‌کنند. جبل‌عاملی تأکید می‌کند: مسئله این است که مقام ناظر باید به نحوی از ابزارهایی که دارد استفاده کند که هم بتواند انگیزه‌های بانک‌ها را پیگیری کند و هم از سوی دیگر، سپرده‌گذاران و مردم را ببیند. اگر یک قاعده‌ای گذاشته شود که آن قاعده نتواند بین منافع بانک‌ها و مردم تعادل ایجاد کند، باعث می‌شود که بانک‌ها در نهایت به شکلی آن بخشنامه را دور بزنند. جبل‌عاملی می‌گوید: می‌خواهم بگویم این‌گونه نیست که ما فرض کنیم بانک مرکزی می‌تواند هرکار و هر دستوری را که بخواهد، عملی کند. این رویه در دیگر کشورهای جهان به این شکل نیست و باید ما هم از این چارچوب بیرون بیاییم. مشکلی که وجود دارد این است که دولت، مجلس و... انتظاراتی را از بانک مرکزی دارند؛ آنها هم برای اینکه نشان دهند به اینها پایبند هستند، دستورالعمل می‌دهند اما خب این دستورالعمل در نهایت اجرا نمی‌شود؛ به این دلیل که اصلاً از ابتدا نباید این دستورالعمل را می‌دادند. این اقتصاددان توضیح می‌دهد: حجم نقدینگی و پایه پولی کشور، مداخله در بازارهای دارایی و تأثیر گذاشتن بر نرخ بهره، البته نه به شکل دستوری، بلکه با نقش ایفا کردن در بازار بین‌بانکی به عنوان ابزارهایی است که بانک‌های مرکزی سراسر جهان به عنوان ابزارهای سیاست‌گذاری از آن بهره می‌جویند. متأسفانه می‌توان گفت قاعده‌هایی به شکل استثنایی در ایران وجود دارد که فقط مختص ایران است و در دیگر کشورها نیست. جبل‌عاملی ادامه می‌دهد: اگر وضعیت بانک‌ها به این شکل درآمده است، بخشی به دلیل این است که خود بانک‌ها انجام داده‌اند و تخلف‌هایی انجام داده‌اند، اما بخش بزرگش

هم به دلیل همین دستورالعملها، تسهیلات تکلیفی و همین مواردی است که پیشتر هم به عنوان دستورالعمل از بانکها میخواستند، بدون اینکه بانک در هزینه و فایده بانک در آن دخیل باشد. پس سرنوشت این وضعیت از حالا روشن است.

ad_2]]

Source link